

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. liepos 3 d.
(OR. en)

11601/24

PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 11022/24 INIT + COR 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl Sąjungos fitosanitarijos ir veterinarijos programų ir
neatidėliotųjų priemonių bendrojo finansavimo

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Sąjungos fitosanitarijos ir veterinarijos programų ir neatidėliotųjų priemonių bendrojo finansavimo, kurias Taryba (žemės ūkis ir žuvininkystė) patvirtino 2024 m. birželio 24 d. įvykusiame 4037-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl Sąjungos fitosanitarijos ir veterinarijos programų ir neatidėliotųjų priemonių bendrojo finansavimo

1. Bendrosios rinkos programa yra Sąjungos finansinė priemonė, kuria remiami veiksmai valstybėse narėse, kuriais siekiama užtikrinti, be kitų dalykų, aukštą gyvūnų ir augalų sveikatos lygį Europos Sąjungoje. Pastaraisiais metais valstybės narės susidūrė su gerokai mažesne Sąjungos bendrojo finansavimo norma, skirta jų veterinarinės ir fitosanitarinės kontrolės bei likvidavimo programoms, palyginti su ankstesniais metais. Valstybių narių manymu, tai daro poveikį Sąjungos politikos tikslų, susijusių su aukštu gyvūnų ir augalų sveikatos lygiu, įgyvendinimui.
2. Šiame kontekste pirmininkaujanti Belgija įvertino to bendrojo finansavimo sumažinimo kartu su bendru išlaidų padidėjimu pastaraisiais metais poveikį, remdamasi klausimynais, skirtais Gyvūnų ir veterinarijos klausimų darbo grupei (veterinarijos vyriausiesiems pareigūnams) ir Augalų ir augalų sveikatos klausimų darbo grupei (augalų sveikatos vyriausiesiems pareigūnams).
3. Šio pranešimo priede išdėstytas Tarybos išvadų projektas grindžiamas tų klausimynų rezultatais bei vėlesnėmis dviejų pirmiau nurodytų darbo grupių diskusijomis; darbo grupės lygmeniu jam pritarė visos delegacijos¹.
4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I) prašoma:
 - a) patvirtinti savo susitarimą dėl išvadų teksto, išdėstyto šio pranešimo priede,
 - b) rekomenduoti Tarybai patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytas išvadas.

¹ 2024 m. birželio 10 d. patarėjų / atašė (AGRI – veterinarijos, fitosanitarijos reikalai) posėdis, po kurio vyko neformalios konsultacijos (dok. WK 8338/2024).

Tarybos išvados

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. AKCENTUODAMA, kad Sąjungai gyvybiškai svarbu išlaikyti aukštą gyvūnų ir augalų sveikatos lygį, nes tai atlieka svarbų vaidmenį žmonių sveikatos, apsirūpinimo maistu saugumo ir maisto saugos, biologinės įvairovės ir Sąjungos ekonominio klestėjimo srityse;
2. PABRĖŽDAMA, kad augalų ir gyvūnų sveikatos rėmimas yra itin svarbus žemės ūkio sektoriui, ir PAŽYMĖDAMA, kad veiksmingas gyvūnų ir augalų sveikatos valdymas, įskaitant priežiūros ir likvidavimo priemonės, yra labai svarbus siekiant užtikrinti importo bei vidaus rinkos saugą ir apsaugoti eksportą;
3. AKCENTUODAMA, kad didėjanti augalų kenkėjų ir gyvūnų ligų grėsmė, kylanti dėl keleivių judėjimo, klimato kaitos ir nuolat augančios pasaulinės prekybos, didina neigiamų padarinių augalų sveikatai ir gyvūnų sveikatai riziką;
4. PABRĖŽDAMA, kad labai svarbu užkirsti kelią galimiems augalų kenkėjų ir gyvūnų ligų protrūkiams ir anksti juos aptikti, nes likvidavimo priemonės yra susijusios su didesnėmis išlaidomis, įskaitant finansines išlaidas ir išlaidas, susijusias su poveikiu žmonių sveikatai, aplinkai, ekosistemoms, visuomenei ir neigiamu poveikiu visuomenės požiūriui;
5. PRIMINDAMA, kad metinė Sąjungos bendrojo finansavimo norma fitosanitarijos ir veterinarijos programoms ir neatidėliotinoms priemonėms 2023–2027 m. laikotarpiui buvo sumažinta 60 %, nes anksčiau tokioms programoms skirtas biudžetas buvo perskirstytas nenumatytoms sanitarinėms krizėms įveikti;

6. PAŽYMĖDAMA, kad sumažinta Sąjungos bendrojo finansavimo aprėptis (reikalavimus atitinkantys kenkėjai / ligos) ir norma kartu su padidėjusiomis išlaidomis turėjo įtakos fitosanitarijos ir veterinarijos tarnybų gebėjimui vykdyti veiksmingą priežiūrą, kad būtų pasiekti prevencijos ir ankstyvo aptikimo tikslai;
7. NURODYDAMA, kad reikia mažinti administracinę naštą, atsirandančią, pavyzdžiui, valdant Sąjungos bendrojo finansavimo dotacijas; tokiai naštai dėl Sąjungos bendrojo finansavimo normos sumažinimo tenka dar labiau neproporcingai didelė dotacijos sumos dalis;
8. PAŽYMĖDAMA, kad itin svarbu, kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių būtinoms užduotims atlikti, atsižvelgiant į platų užduočių augalų ir gyvūnų sveikatos srityse spektrą ir sudėtingumą laikantis koncepcijos „Viena sveikata“;

Augalų sveikata

9. AKCENTUODAMA Reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo siekiama užkirsti kelią karantininiams kenkėjams ir naujiems augalų kenkėjams patekti į ES ir joje išplisti, svarbą;
10. PABRĖŽIA, kad labai svarbu užkirsti kelią galimiems augalų kenkėjų protrūkiams ir anksti juos aptikti, visų pirma kiek tai susiję su prioritetiniais kenkėjais, kurie kelia didžiausią ekonominę, aplinkosauginę ir socialinę grėsmę ES šalims;
11. TOLIAU PABRĖŽIA, kad karantininių augalų kenkėjų priežiūra ir protrūkių valdymas yra ypač didelis ir labai sudėtingas iššūkis, nes apima maždaug 400 Sąjungos karantininių kenkėjų bei kenkėjų grupių plačiam augalų rūšių ir augalinių produktų ratui labai įvairiose aplinkose (miškuose, žemės ūkyje ir miestų teritorijose);

12. AKCENTUOJA, kad dėl naujos augalų sveikatos sistemos įgyvendinimo gerokai padidėjo valstybių narių užduotys ir darbo krūvis, ypač priežiūros ir likvidavimo priemonių srityje;
13. NURODO, kad Sąjungos fitosanitarijos programų ir neatidėliotinų priemonių bendrasis finansavimas yra viena iš esminių naujos augalų sveikatos sistemos ir Bendrosios rinkos programos dalių ir yra būtinas elementas jos tikslams pasiekti;
14. PRIPAŽIŠTA, kad šiuo atžvilgiu svarbu vykdyti kokybinius ir kiekybinius augalų kenkėjų, visų pirma prioritetinių kenkėjų, tyrimus, ir YRA GILIAI SUSIRŪPINUSI, kad sumažėjusios Sąjungos bendrojo finansavimo aprėpties ir normos poveikis jau yra jaučiamas ir gali kelti pavojų ankstyvo aptikimo tikslo pasiekimui ir kad vykdyti pareigas pagal esamus augalų sveikatos teisės aktus ir programas tampa sudėtingiau;
15. AKCENTUOJA, kad parama augalų sveikatai taip pat yra parama žemės ūkio sektoriui, nes ją pašalinamas arba sumažinamas poreikis kovoti su kitais naujais kenkėjais ar karantininiais kenkėjais, todėl ūkininkai gali geriau įgyvendinti integruotąją kenkėjų kontrolę;

Gyvūnų sveikata

16. PRIMENA, kad veterinarijos programų ir neatidėliotinų priemonių bendrojo finansavimo mechanizmas yra taikomas daugelį metų ir įrodė savo vertę, nes keliose valstybėse narėse jis buvo naudojamas siekiant likviduoti kai kurias ligas ir pagerinti gyvūnų sveikatos padėtį, susijusią su daugeliu kitų ligų;
17. PABRĖŽIA, kad aukšto lygio gyvūnų sveikatos išlaikymas yra svarbus ES tikslas, nes tai atlieka reikšmingą vaidmenį žmonių sveikatos srityje, kovojant su zoonozinėmis ligomis, gerinant maisto saugą ir apsirūpinimo maistu saugumą, taip pat dėl mažesnio poreikio gydyti antimikrobinėmis medžiagomis, todėl mažėja atsparumo antimikrobinėms medžiagoms rizika;

18. PAŽYMI, kad bendrojo finansavimo aprėpties ir normos sumažinimas jau padarė poveikį aukšto lygio gyvūnų sveikatos užtikrinimui kai kuriose valstybėse narėse, nes dėl to ūkininkai ir kompetentingos institucijos patyrė papildomų išlaidų, ir todėl buvo priversti perskirstyti gyvūnų sveikatos programų prioritetus, ir PRIPAŽIŠTA, kad kai kurioms valstybėms narėms tampa sunkiau užkirsti kelią ligoms, kurios nepriskiriamos A ir B kategorijoms, ir jas kontroliuoti.
19. PRIPAŽIŠTA, kad visos valstybės narės tikisi dar didesnio neigiamo poveikio gyvūnų sveikatai ir gerovei ateityje.
20. PAKARTOJA, kad yra susirūpinusi dėl dabartinio darbo krūvio ir administracinės naštos valstybėms narėms.
21. YPAČ AKCENTUOJA, kad dėl rizikos nesugebėti užtikrinti tinkamo finansavimo ES ir valstybių narių lygmeniu tampa sudėtingiau vykdyti pareigas pagal esamus gyvūnų sveikatos teisės aktus ir programas, ir PABRĖŽIA, kad dėl to gali sumažėti gyvūnų sveikatos vienodumas visoje ES.

TODĖL EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

22. PRAŠO Europos Komisijos, laikantis Sąjungos daugiametėje finansinėje programoje nustatytų viršutinių ribų [...], apsvarstyti fitosanitarijos ir veterinarijos programų ir neatidėliotinų priemonių finansavimo normą ir būdą, kuriais:
 - a) būtų proporcingai atsižvelgiama į išteklius, kurių reikia augalų sveikatos ir gyvūnų sveikatos sistemos tikslams pasiekti;
 - b) taip pat būtų suteikiama pakankamai lankstumo tam, kad būtų galima atsižvelgti į krizines situacijas, susidarancias dėl staigių augalų kenkėjų ir gyvūnų ligų protrūkių;
 - c) būtų atsižvelgiama [...] į pranešamą reikšmingą personalo ir laboratorinių tyrimų išlaidų padidėjimą.

23. RAGINA Europos Komisiją išnagrinėti būdus, kaip pagerinti Sąjungos bendrai finansuojamų fitosanitarijos ir veterinarijos programų ir neatidėliotinų priemonių valdymą pagal Bendrosios rinkos programą (darbo kryptis maisto grandinės srityje) ir sumažinti administracinę naštą, visų pirma:
- a) suderinant Sąjungos bendrojo finansavimo dotacijų paraiškų teikimo procedūrą su kitais ataskaitų teikimo reikalavimais;
 - b) kritiškai patikrinant (glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis) informaciją, kurios reikia Sąjungos bendrojo finansavimo dotacijų paraiškų teikimo procedūrai, siekiant sumažinti tos informacijos išsamumo lygį ir geriau suderinti ją su praktika;
 - c) užtikrinant, kad būtų laiku pranešama apie sistemos pokyčius ir galimus biudžeto pokyčius;
 - d) supaprastinant šios Sąjungos bendrojo finansavimo dalies procesą, pavyzdžiui, užtikrinant, kad paraiškų teikimo platforma būtų patogesnė naudoti, ir nustatant išsamias bei lengvai prieinamas gaires, atsižvelgiant į tai, kad šis procesas taikomas tiesioginėms dotacijoms valstybėms narėms, o ne konkuruojantiems subjektams skirtiems susitarimams dėl dotacijų .
24. PRAŠO Europos Komisijos ir valstybių narių toliau nagrinėti veiksmingesnių ir tikslingesnių valstybių narių bendradarbiavimo priemonių galimybes, kad būtų padidintas augalų kenkėjų ir gyvūnų ligų prevencijos priemonių veiksmingumas, pavyzdžiui, įgyvendinant gyvūnų sveikatai skirtą bendrą skiepavimo politiką arba puoselėjant valstybių narių bendradarbiavimą augalų sveikatos stebėjimo srityje, ir didinti jų likvidavimo bei izoliavimo valdymo veiksmingumą.
-